

I.2 Státní rozpočtové výdaje a dotace na výzkum a vývoj (GBAORD)

Státní rozpočtové výdaje a dotace na výzkum a vývoj (Government Budget Appropriations and Outlays for R&D - GBAORD) jsou ukazatelem, kterým se měří prostředky poskytnuté vládním sektorem na podporu výzkumu a vývoje. Je založen na informacích pocházejících z veřejných rozpočtů a zahrnuje všechny položky veřejných rozpočtů týkající se VaV.

Veřejnými rozpočty jsou pro tento ukazatel míněny: 1) státní rozpočet a 2) krajské rozpočty (za předpokladu, že jejich příspěvek je významný).

Vyloučeny jsou zcela rozpočty místní samosprávy (města, obce). Údaje pokrývají státem financovaný VaV ve všech institucionálních sektorech provádění výzkumu a vývoje (podnikatelský sektor, vládní sektor, sektor vyššího odborného a vysokého školství a soukromý neziskový sektor) a finanční prostředky poskytnuté na VaV do zahraničí.

Podle níže uvedené metodiky se do GBAORD zahrnují všechny prostředky plynoucí z veřejných rozpočtů. Přitom nezáleží na tom, zda jsou finanční prostředky poskytnuty jako běžné či kapitálové. Pouze finanční prostředky poskytnuté formou návratné půjčky musí být z údajů GBAORD vyloučeny. Podrobnější definice lze nalézt v 8. kapitole metodické příručky OECD pod názvem *Frascati manuál* (OECD, 2002).

Zabezpečení dat probíhá analýzou rozpočtů zpravodajských jednotek, kterými jsou v tomto případě všechna ministerstva a vládní agentury, či jiné orgány státní administrativy, které prostřednictvím svého rozpočtu financují vědeckovýzkumné aktivity podle priorit stanovených vládou.

Údaje GBAORD jsou rozděleny podle socioekonomických cílů (tzv. NABS kategorie) na základě klasifikace NABS – *Nomenklatura pro analýzu a srovnání vědeckých programů a rozpočtů* (Eurostat, 1994). Pomocí této klasifikace socioekonomických cílů lze určit strukturu financování VaV a identifikovat prioritní oblasti VaV. Klasifikace NABS, kromě hlavních 13 socioekonomických cílů (jejich výčet je uveden dále), umožňuje velmi podrobně, až na 3-místnou úroveň, klasifikovat jednotlivé projekty a programy výzkumu a vývoje. V praxi není jejich identifikace na takto podrobném stupni členění vždy dostupná.

Hlavní socioekonomické cíle VaV podle klasifikace NABS jsou:

- 1) Průzkum a využití zdrojů Země
- 2) Infrastrukturní a územní záležitosti
- 3) Ochrana životního prostředí
- 4) Ochrana a zlepšování lidského zdraví
- 5) Výroba, distribuce a racionální využití energie
- 6) Výroba a technologie v zemědělství
- 7) Výroba a technologie v průmyslu
- 8) Společenské struktury a vztahy
- 9) Průzkum a využití kosmu
- 10) Všeobecný výzkum na vysokých školách
- 11) Neorientovaný výzkum
- 12) Ostatní civilní výzkum
- 13) Obrana

Podrobné statistické údaje a metodiku za ČR pro statistiku státních rozpočtových výdajů a dotací na výzkum a vývoj (Government Budget Appropriations and Outlays for R&D - GBAORD) naleznete na webových stránkách ČSÚ v souborné publikaci: „**Ukazatele vědy a technologií v ČR za období 1995-2002**“ (kapitola 3) nebo v publikaci: „**Státní rozpočtové výdaje a dotace na výzkum a vývoj (GBAORD) v roce 2005**“ (ČSÚ listopad 2006).

Nejnovější mezinárodní data a metodika jsou pak volně dostupné na webových stránkách Eurostatu nebo v publikaci OECD: „**Main Science and Technology Indicators 2006/2**“.

Statistická úloha GBAORD je v podmínkách ČR realizována ČSÚ s roční periodicitou od roku 2002 ve spolupráci s Radou pro výzkum a vývoj a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy prostřednictvím Informačního systému výzkumu a vývoje (dále jen IS VaV) a jeho integrovaných databází.

Doplňková data o specifickém výzkumu na VŠ jsou získána přímo od vysokých škol.

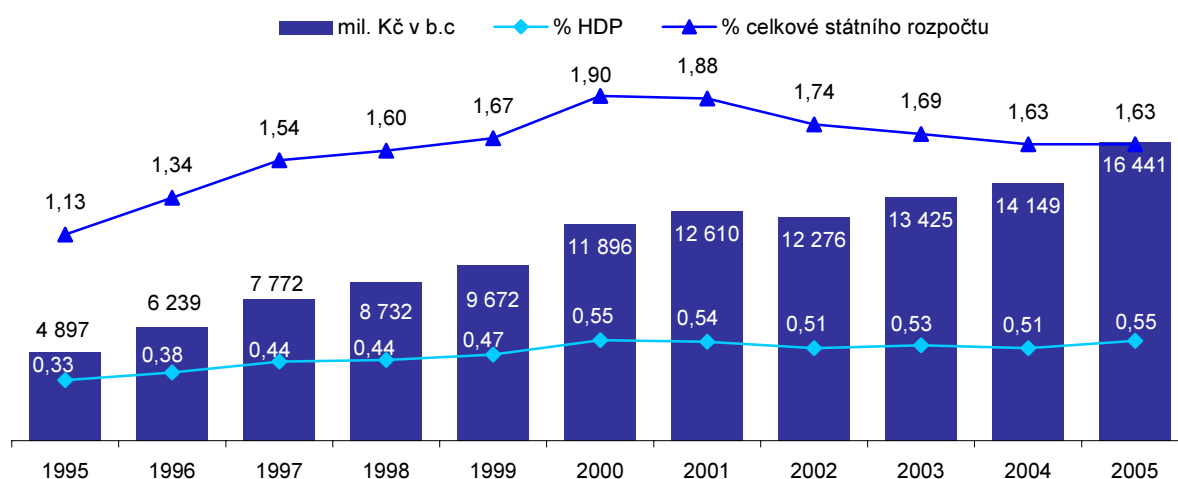
Od roku 2005 byly zavedeny nové sofistikovanější metody zpracování dat, které zvýšily kvalitu produkovaných dat v této úloze.

Tab. 16 GBAORD podle hlavních socioekonomických cílů NABS

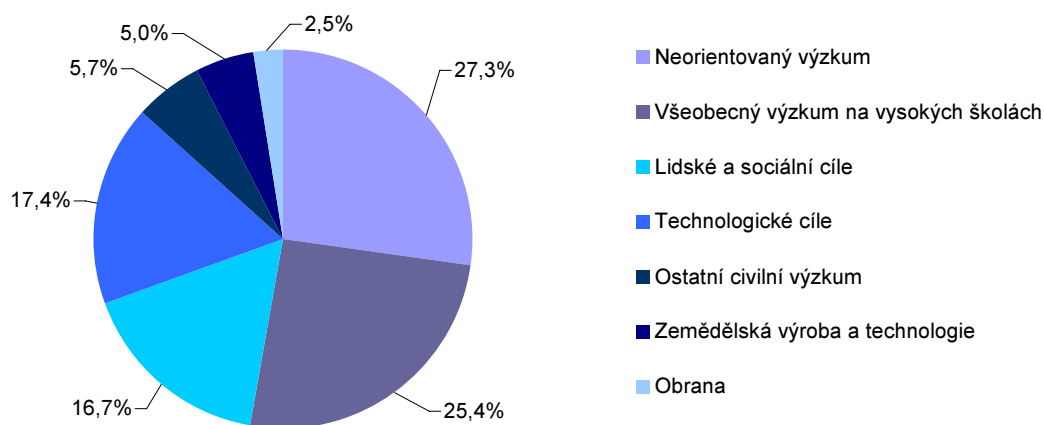
	mil. Kč (běžné ceny)				
	2002	2003	2004	2005	2006*
1. Průzkum a využití zdrojů Země	370,5	416,7	429,4	377,9	435,7
2. Infrastruktura a územní plánování	470,3	496,1	633,3	680,8	800,5
3. Ochrana životního prostředí	488,7	552,8	586,0	483,5	581,1
4. Ochrana a zlepšování lidského zdraví	987,6	999,7	1 005,7	1 119,3	1 339,1
5. Výroba, distribuce a racionální využití energie	224,8	237,0	300,2	393,4	474,1
6. Zemědělská výroba a technologie	543,0	616,2	784,7	824,8	964,0
7. Průmyslová výroba a technologie	1 180,7	1 353,0	1 800,9	1 956,8	2 259,4
8. Společenské struktury a vztahy	195,2	312,3	387,2	462,6	548,8
9. Průzkum a využití vesmíru	103,7	113,7	121,3	125,7	146,2
10. Všeobecný výzkum na vysokých školách	3 373,7	3 253,1	3 277,4	4 175,1	4 651,6
11. Neorientovaný výzkum	3 136,0	3 484,6	3 728,4	4 487,1	4 902,8
12. Ostatní civilní výzkum	738,2	1 140,2	686,9	936,7	574,8
13. Obrana	399,4	448,5	408,0	417,4	500,6
CELKEM	12 211,9	13 423,9	14 149,4	16 441,1	18 178,7

* předběžné údaje

Graf 21 Výdaje státního rozpočtu na VaV v ČR; 1995 - 2005

Graf 22 Struktura GBAORD podle vybraných socioekonomických cílů v ČR; 2005

Pozn.: výdaje SR na VaV nejsou totožné s údaji GBAORD

Zdroj: Rada pro VaV, MF a vlastní dopočty ČSÚ

KAPITOLA I.

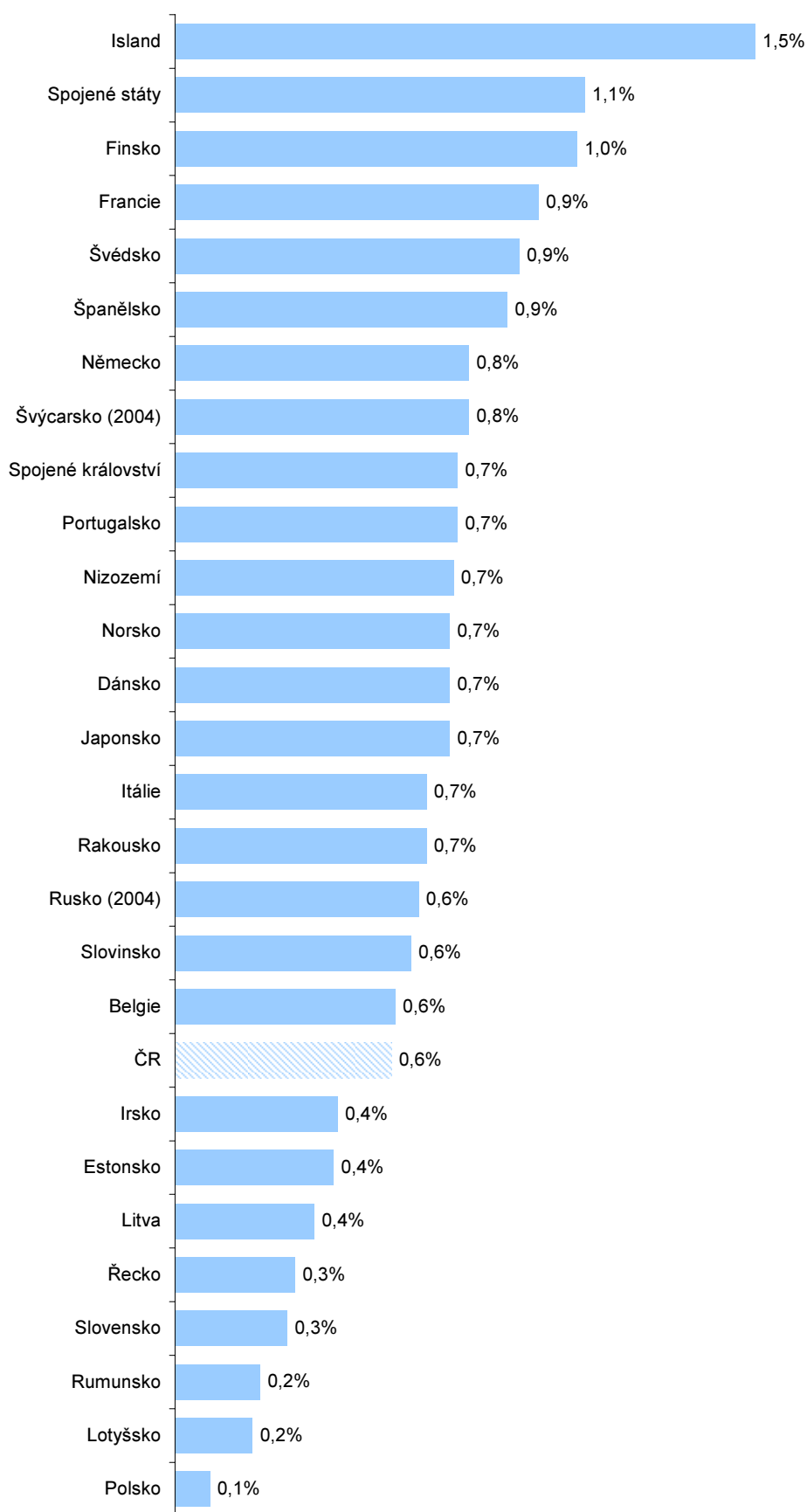
Státní rozpočtové výdaje a dotace na VaV (GBAORD)

Tab. 17 Celkové státní rozpočtové výdaje a dotace na VaV (GBAORD)

mil. EUR v běžných cenách

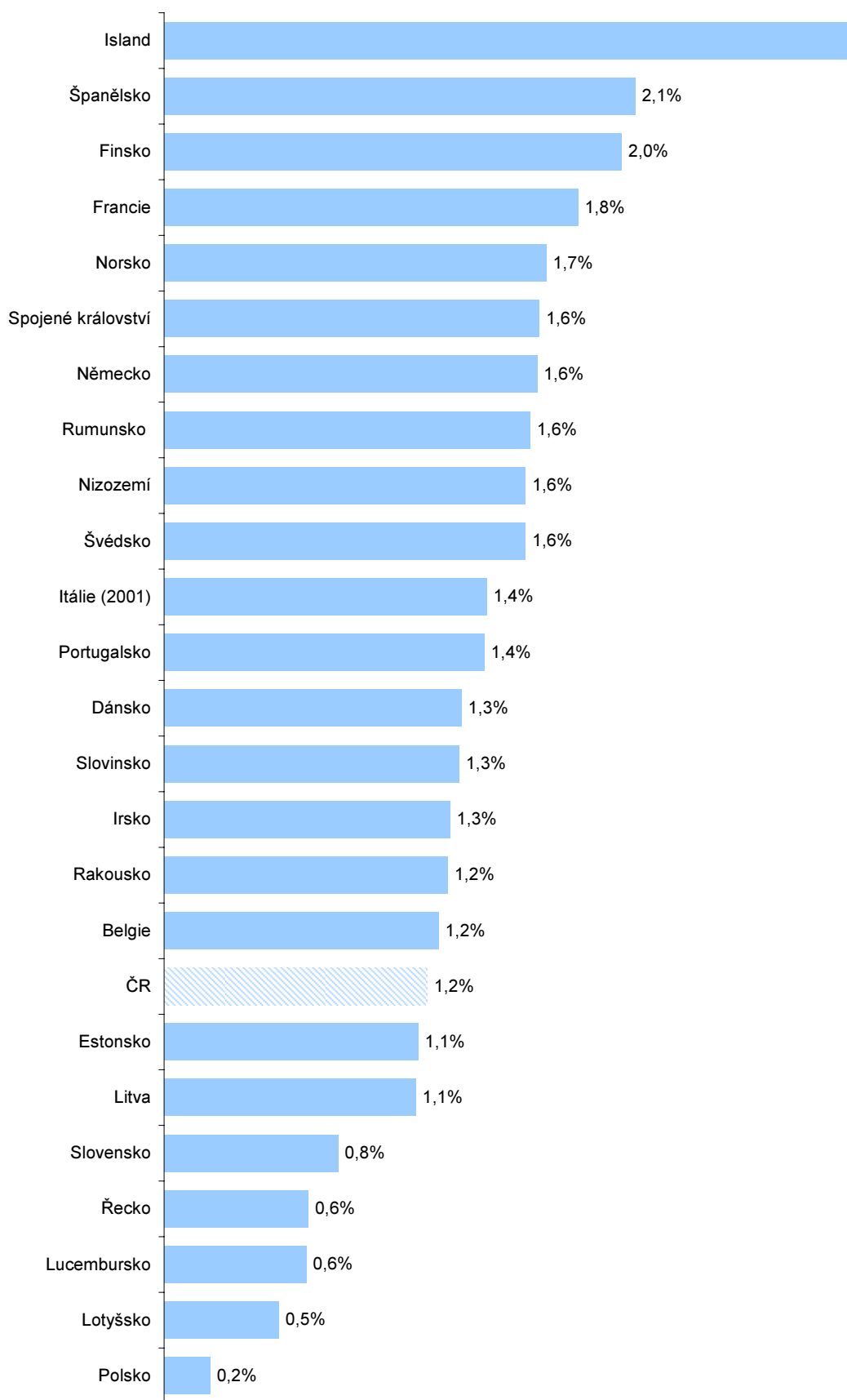
	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Belgie	1 112,53	1 423,23	1 515,01	1 605,85	1 683,21 <i>p</i>	1 713,30	1 714,10 <i>p</i>
Česká rep.	.	.	.	396,44	421,53	443,70	552,00 <i>p</i>
Dánsko	917,01	1 320,99	1 340,39	.	1 384,63	1 405,80	1 481,70
Estonsko	.	20,45 <i>e</i>	21,47 <i>e</i>	30,00 <i>e</i>	32,50 <i>e</i>	36,50 <i>e</i>	43,30 <i>e</i>
Finsko	969,09	1 290,60	1 351,20	1 388,68	1 452,78	1 535,10	1 614,10
Francie	13 262,81 <i>b</i>	13 842,10	14 838,80	15 498,00	16 008,10	15 905,80	15 949,50 <i>p</i>
Irsko	162,31	318,53	378,50	391,70	477,00	625,40	676,30
Itálie	4 831,53	7 656,70	8 448,40 <i>p</i>	.	.	.	9 152,30 <i>p</i>
Litva	.	36,15	39,29	.	.	66,30	73,90
Lotyšsko	9,47	15,58	18,85	17,70	20,90	20,10	25,40
Maďarsko	367,40 <i>ep</i>
Německo	16 886,08	16 253,00	16 460,10	16 736,90	17 100,60	16 943,20	17 083,80 <i>ip</i>
Nizozemí	2 724,06	3 226,25	3 380,36	3 590,56	3 524,00	3 594,70	3 597,70 <i>p</i>
Polsko	423,88	707,18	820,73	.	657,30	173,10	204,60
Portugalsko	372,05	713,38	777,80	900,78	847,01	915,50	1 082,00
Rakousko	1 200,86	1 287,00	1 408,77	1 466,70	1 452,12	1 467,30	1 592,80 <i>p</i>
Řecko	258,54	425,20	416,40	406,90	456,40	528,30	558,10 <i>p</i>
Slovensko	57,69	79,15	79,15	81,82	87,60	102,00	107,80
Slovinsko	.	107,31	115,35	129,72	140,47	160,50	166,80
Španělsko	2 168,86	.	.	5 371,00	5 741,85	6 694,70	7 739,80
Švédsko	2 097,96	1 872,43	2 068,16	2 326,00	2 548,30	2 526,00	2 561,20
Velká Británie	6 726,14	10 680,90	10 937,90	12 848,10	12 158,10	12 269,20	12 949,70
EU10 (NMS)
EU15	.	.	.	72 424,20	73 688,10	75 167,40	77 835,40
EU25	.	.	.	74 272,10	75 510,80	76 584,30	79 424,80
Island	44,01	123,70	110,15	130,70	146,50	148,20	186,20 <i>p</i>
Japonsko	20 319,55	33 018,20	31 914,90	30 022,30	27 467,10	26 839,90	26 149,10 <i>p</i>
Kanada
Korea
Norsko	911,76	1 189,58	1 312,73	1 544,40	1 534,60	1 570,70	1 684,40 <i>p</i>
Nový Zéland
Švýcarsko	.	1 733,10	.	2 017,72	.	2 189,40	.
Turecko
USA	52 592,11	90 528,90	102 172,00	108 986,00	104 371,50	101 657,70	106 025,20
OECD
Bulharsko
Rumunsko	123,39	56,51	71,54	68,78	83,84	.	157,10
Čína
Izrael
Rusko	.	1 314,87	1 880,56	2 237,59	2 619,53	3 003,10	.

Graf 23 Celkové státní rozpočtové výdaje a dotace na VaV v roce 2005
(GBAORD jako v %)

Zdroj: Eurostat (New Cronos), listopad 2006

Graf 24 GBAORD jako podíl výdajů veřejných rozpočtů v roce 2004

Zdroj: Eurostat (New Cronos), listopad 2006

KAPITOLA I.

Státní rozpočtové výdaje a dotace na VaV (GBAORD)

Tab. 18 Všeobecný výzkum na vysokých školách jako podíl celkových GBAORD

v procentech

	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Belgie	23,8	19,3	18,6	18,2	17,9	18,1	18,5 <i>p</i>
Česká republika	.	.	.	27,6	24,2	23,2	22,6 <i>p</i>
Dánsko	34,6	35,5	37,4 <i>e</i>	.	42,6 <i>r</i>	44,4	45,3
Estonsko
Finsko	26,3	26,8	25,9	27,2	27,1	26,6	26,1
Francie	15,5 <i>b</i>	22,4	23,2	23,1	.	24,8	24,8 <i>p</i>
Irsko	32,4	19,9	18,3	20,8	.	58	59,4 <i>p</i>
Itálie	44,8	47,8	43,7 <i>p</i>	.	.	.	42,2 <i>p</i>
Litva
Lotyšsko
Maďarsko	6,4
Německo	37,7	39,1	38,4	39,7	38,9	40,4	40,3
Nizozemí	47,3	44,3	46,3	46,9	46,0	46,7	48,2 <i>p</i>
Polsko	20,1	19,1
Portugalsko	41,2	36,1	35,6	31,5	34,8 <i>r</i>	33	38,8
Rakousko	64,8	65,4	61,5	62,6	61,9	61,3	55 <i>p</i>
Řecko	45,7	43,0	45,3	53,2	51,2 <i>p</i>	47,8	47,6 <i>p</i>
Slovensko	13,5	18,2	18,0	16,6	22,3	23,2	25,6
Slovinsko	.	.	4,2 <i>e</i>	4,8	3,8	2,9	.
Španělsko	32,4	.	.	25,8	24,9	20,7	18,1
Švédsko	39,1 <i>be</i>	50,9	45,4 <i>p</i>	.	.	46	46,1
Velká Británie	18,3	19,6	21,7	20,1	19,8	21,7	21,7
EU10 (NMS)
EU15	.	.	.	22 409,0	.	32,8	32,4
EU25	32,4	32
Austrálie
Japonsko	41,5	35,4	34,8	.	.	33,5	.
Kanada
Korea
Norsko	34,3	39,5	36,4	38,2	37,7 <i>r</i>	38,3	38,7 <i>p</i>
Nový Zéland
Švýcarsko	.	61,1	.	61,0	.	58,9	.
Turecko
USA
OECD
Bulharsko
Rumunsko	1,2
Čína
Izrael
Rusko	.	0,0	0,0

Zdroj: Eurostat (New Cronos), listopad 2006